No. 1263 | Zaterdag 14 Maart 1908. | 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 13 Maart.

DE NIEUWE BEGROOTING.

Districtmeesters.

Hierover zegt de Gouverneur in zijn toelichtingen:

„Bij de openbare behandeling van de begrooting voor het loopend dienstjaar werd het in den vorm van traktementen ter bezoldiging van twee districtmeesters door het Bestuur aangevraagd crediet in toelagen omgezet.

Er is toen sprake van geweest het aantal districtmeesters op drie te brengen, omdat men van oordeel was, dat de dienst op den duur door slechts één functionaris voor het 2de en 3de district niet tot zijn recht zoude komen. Door de wijziging van „traktementen" in „toelagen" is de loopende proef voortgezet, en zou het Bestuur de bestaande regeling reeds dit jaar gaarne definitief aanvaard willen zien.

De verdere proeftijd, als het ware, dien de functionarissen was opgelegd, loopt nu ten einde, en, er van verzekerd, dat de Raad intusschen de overtuiging zal hebben verkregen, dat de dienst, door twee titularissen uitgeoefend, aan elken billijken eisch voldoet, durft ondergeteekende het vertrouwen koesteren, dat de Raad thans bereid zal worden bevonden om tot eene definitieve, thans door ondergeteekende dringend noodig geachte, vaste regeling van de **zaak mede te werken door goedkeuring van de voor 1909 aangevraagde credieten voor traktementen van twee districtmeesters.**

Na de breedvoerige beschouwingen keer op keer zijdens het Bestuur aan deze zaak gewijd, meent ondergeteekende, ten einde niet in herhalingen te vervallen, te kunnen volstaan met eene verwijzing naar het reeds betoogde.

Slechts op eene omstandigheid meent hij nu in het bijzonder te moeten wijzen, en wel daarop, dat nadat de noodzakelijkheid gebleken was van eene verbetering van de positie van den advocaat-generaal, den griffier van het kantongerecht, de ontvangers op Aruba en Bonaire en het geheele ondergeschikte personeel, — waartoe de Raad — het zij dankbaar erkend — verleden jaar zijne medewerking had verleend—, de billijkheid om ook den districtmeesters verbeterde vooruitzichten te openen zich heeft doen gelden.

Ondergeteekende heeft echter gemeend zich te moeten onthouden van een voorstel tot verhooging van de bezoldigingen, vermits deze nog niet definitief zijn vastgesteld. Hij koos daarom een anderen weg, die evenzeer tot het doel leidt, en stelt voor, den districtmeesters vergoeding voor huishuur toe te kennen. Deze weg stond in de gegeven omstandigheden als het ware open door het feit, dat de titularissen tot nu toe zelve in eene gelegenheid tot kantoor moesten voorzien; die van het 2de en 3de district houdt bureau in zijne woning, waartoe het door hem gehuurd gebouw ruimte aanbiedt; die van het 4de en 5de district heeft zelf de huur van een kantoor moeten bekostigen, aangezien zijne woning de gelegenheid mist om daarin kantoor te houden.

Nu komt het ondergeteekende voor dat, waar het gouvernement als regel lokalen beschikbaar stelt in al de gevallen, dat de ambtenaren bureau moeten houden, het geheel met de billijkheid strookt eveneens den districtmeester de beschikking over een kantoor te verstrekken.

Wanneer ondergeteekende nu voorstelt den districtmeester vergoeding voor huishuur te geven, dan geschiedt dit onder beding, dat in die vergoeding, zooals dit ook met de gezaghebbers het geval is, de huur van een lokaal, alwaar bureau zal **gehouden worden, begrepen is.**

Zooals in den tekst aangegeven, is daaraan verder de voorwaarde verbonden, dat de distictmeesters uit die vergoeding tevens wachthuishuur voor het politiepersoneel op hunne standplaatsen zullen bekostigen.

Hiervoor keert het Bestuur thans aan elken districtmeester f72.— 's jaars uit.

De voorgestelde vergoeding voor huishuur beloopt f400.— voor elken districtmeester. Aangenomen dat de kantoorhuur gerekend zal kunnen worden op ± f 120.—, dan maakt dit met de huur van woningen voor het personeel f 192.— of, in eene ronde som, f 200.— 's jaars uit.

Waaruit volgt, dat de verhooging op een bedrag van f 200.— 's jaars komt te staan, dat wel een minimum mag worden genoemd.

In den Raad was ter sprake gebracht drie districtmeesters te benoemen, elk met f 2.400.— inkomen met het vooruitzicht op periodieke verhoogingen tot f 400.— toe. Te zamen zou dit op eene uitgaaf van f 8.400.— uitloopen.

Het voorstel van het Bestuur is:

aan traktementen (f 3.200.— en f 2.400.-	f 5.600. -
aan vergoeding voor huishuur........	800.—
	f 6.400.—
Hiervan af hetgeen thans aan huur van wachthuizen wordt uitgegeven, dat zou komen vervallen, - 2 × f 72.—........	144.—
Blijft........	f 6.256.—

of nog f 2.144.— minder dan het bedrag, dat de Raad beschikbaar wenscht te stellen."

Nota van de Redactie.

Jaren achtereen werd door Gouverneur en Raad over de Districtmeesters-quaestie gehandeld, zonder dat beide partijen tot overeenstemming konden komen. De Gouverneur staat vrijwel alleen in zijn opvatting, dat twee districtmeesters voldoende zijn voor vier districten. Bij de algemeene behandeling van dezen post der Begrooting viel slechts het lid ALB. STATIUS MULLER den Gouverneur bij, alle overige leden oordeelden eenstemmig, dat de vele, overgroote werkzaamheden, aan het beheer van het 2e. en 3e. district te samen verbonden, op den duur te zwaar zouden vallen aan één persoon. Niet bij wijze van proef, maar als een tegemoetkoming aan het Bestuur, dat reeds zooveel van zijn oorspronkelijke eischen had laten vallen, lieten de leden het vorig jaar dezen post op de Begrooting staan, na bij amendement van den Heer LANSBERG het traktement in toelage veranderd te hebben.

De oplossing dezer quaestie is dus nog altijd geen stap verder gekomen, en toch zal op uitdrukkelijk verlangen van de Staten Generaal en hooge Regeering in Nederland dit jaar de eindbeslissing daarover genomen moeten worden.

Dit lag ook geheel en al in het plan van den Kolonialen Raad. Verleden jaar kwam de Begrooting van den Gouverneur zoo deerlijk gehavend uit den Raad, er viel zoo veel te schrappen en te verbeteren, dat men besloot met de executie van dezen post nog wat te wachten.

De beslissing, welke door den Raad dit jaar genomen moet worden, kan wel te voren worden vastgesteld. Het is de beslissing, welke algemeen wordt verwacht en reeds jaren achtereen werd verdedigd; geen twee, maar drie districtmeesters. Het 2e. en 3e. district is al te uitgestrekt, te veel omvattend, dan dat op den langen duur, de overgroote werkzaamheden door een enkel persoon behoorlijk kunnen verricht worden.

Een jaar meer of minder proeftijd deed hier natuurlijk niets ter zake, daardoor kon volstrekt niets bewezen worden. De vaste overtuiging van den Raad, en van den Raad niet alleen, maar van iedereen, is, dat op *den langen duur* de betrekking van districtmeester over het 2e en 3e district te zwaar moet vallen aan één persoon. Slechts door een langdurigen proeftijd zou zoo iets practisch zijn aan te toonen Maar, dat gaat nu eenmaal niet.

Geen ambtenaar zou zich bereid verklaren tot zulk een langdurige proef, waarbij hem slechts een toelage kan worden toegekend, en hij dus alle recht op pensioen mist. Maar een ieder voelt, dat deze proef ook niet genomen behoeft te worden. Het zou zijn: het onmogelijke beproeven, wat onredelijk is en toch op niets uitloopt.

Dat eene district loopt minstens over de helft van het eiland, omvat een bevolking van 10,629 zielen en uitgestrekte domeingronden, waarvan 1,500 perceelen in pacht zijn uitgegeven. (Zie *Mem. van Antwoord* Begrooting 1908). Het fourage-geld werd verleden jaar door den Gouverneur van f 300 op f 500 gebracht, omdat de districtmeester over twee paarden moet kunnen beschikken, en bij deze begrooting wordt voorgesteld hun een toelage toe te kennen van 400 Gld, als vergoeding voor huishuur.

Uit deze woorden en daden van het Bestuur zelf kan men toch duidelijk zien, dat de werkzaamheden uittermate zwaar zijn, daar zij telkens met verhooging van geldelijke toelagen moesten verlicht worden. Maar al maakt geld velen arbeid licht, daar is een grens gesteld aan de menschelijke kracht

En die grens wordt hier overschreden. De uitstekende, alleszins bekwame, volijverige districtmeester van het 2e en 3e district heeft zulk een zwaren arbeid een paar jaar verricht, maar kan het op den duur zoo niet volhouden.

De tijden der titanen, der reuzen als Altas, die hemel en aarde op zijn schouders draagt, is nu eenmaal voorbij. Eenieder, ook zonder het practisch te beproeven, kan met zijn gewoon gezond verstand berekenen, welke last te zwaar is voor den mensch. Een of ander buitengewoon krachttype, een Hercules in zijn soort, zou zulk een last misschien voor een korte wijle kunnen torsen, op den langen duur bezwijkt ook hij er onder. Het hoeft niet bewezen te worden, dat zulk een last te zwaar is, zoo iets ziet men bij den eersten oogopslag. Al belooft men nog zooveel geld om dien bitteren arbeid te verzoeten, een oogenblik kan het beproefd worden, maar ten slotte valt een ieder er bij neer. Alleen aan de buitengewone toewijding van den funcionaris was het te danken, dat het districtbeheer tot dusverre zoo goed ging. Vergete men echter nimmer, dat het een proef gold om een strijd te beslechten tusschen Gouverneur en Raad. Alle krachten werden dus ingespannen, de stoom is zoo hoog mogelijk gezet. Maar een proefvaart maakt men maar eens. En dan is het uit. Met dezelfde snelheid wordt nimmer meer gevaren, dan alleen bij zeer hooge uitzondering.

Hoe abnormaal het districtsbeheer is over het 2e en 3e district onder slechts één districtmeester, kan men ook afleiden uit het abnormale traktement, waaraan iedere verhouding met de hier in zwang zijnde traktementen ten eenemale ontbreekt.

De districtmeester van het 2e en 3e district zou ontvangen:

Aan traktement........	f 3,200
Vergoeding voor huishuur	f 400
Fouragegeld	500
Totaal........	f 4,100

De Gouverneur wil hem gelijkstellen met een gezaghebber, minstens van St. Eustatius Daargelaten nu

Wetenschappelijk Allerlei·

Hagel- en Regenschieten.

Voor eenige jaren maakte het bedwingen van hagelbuien door middel van op den juisten tijd uitgevoerde kanonschoten zeer veel opgang. Ofschoon men het ook toen over het resultaat er van nog lang niet eens was, gaven de verkregen uitkomsten toch aanleiding tot het oprichten van zeer vele zoogenoemde stations voor het hagelschieten in verschillende streken van Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Men gebruikte daarvoor rechtopstaande kanonnen, die van een trechtervormige verlenging werden voorzien, en plaatste zoo'n inrichting dan in een gebouwtje (station). Zoodra er nu een bui boven de plaats dreef, waarin het station gevestigd was, werden er meermalen kanonschoten met los kruit gelost, om daarmee te trachten in de wolk een zoodanige verandering teweeg te brengen, dat de hagelbui afdreef, of dat er niets anders dan regen in plaats van hagel neerviel. En naar het leek, kreeg men meermalen goede uitkomsten. Men kon echter moeilijk zeggen, of die goede uitkomsten louter toeval waren, dan wel of dit zijn oorzaak vond in het schieten met los kruit. Er bestonden in deze zaak twee stroomingen, waarvan de eene partij beslist overtuigd was van het nut van het hagelschieten en de andere die gunstige meening op grond van ervaringen bestreed. Nu waren beide partijen dikwijls niet geheel vrij van vooroordeel en vandaar dus, dat er wel eens meermalen opgaven bezijden de waarheid werden gedaan, alleen maar om de eenmaal voor opgezette meening te doen bovendrijven. Eerst streng wetenschappelijke onderzoekingen zouden klaarheid in deze inderdaad gewichtige zaak kunnen brengen.

Vooral Italië had er zeer veel belang bij, want in korten tijd waren daar niet minder dan 12,000 kanonnen voor dat hagelschieten in gebruik. Het is dus zeer goed te begrijpen, dat de regeering in dit opzicht zich gedrongen gevoelde de zaak van streng wetenschappelijke zijde te laten onderzoeken.

Daartoe werd een dergelijk wetenschappelijk onderzoek ingesteld te Castelfranco bij Venetië. Over een oppervlakte van 6000 H. A., die vooral in de jaren 1900 en 1901 zeer veel door hagelslag was getroffen, werden 200 van dergelijke stations opgericht, waarvoor de regeeringscommissie 200 van de beste hagelkanonnen liet komen. Bovendien werden er later, toen de acetyleenkanonnen opgang maakten, nog 22 van deze, ieder met 14 M. lange buizen, aangeschaft. Prof. Pochettino werd met het onderzoek belast.

Thans bericht, de senator Pietro Blaserna, hoogleeraar aan de hoogeschool te Rome, die mede in de commissie zitting had, dat al de verschillende proefnemingen steeds negatieve uitkomsten hebben gehad.

Ofschoon deze persoonlijk reeds in 1902 overtuigd was, dat de resultaten van het hagelschieten van geen beteekenis waren, werden nog in 1903 en 1904 tal van onderzoekingen gedaan, alle echter met negatief resultaat, zoodat dan ook reeds in 1904 de proefnemingen met kanonnen niet verder werden voortgezet. In Frankrijk echter had men nog steeds gunstige resultaten meenen te verkrijgen, maar men gebruikte daar in hoofdzaak geen kanonnen, maar vuurpijlen. Om ook daarvan voldoende zekerheid te hebben, werden in Italië eveneens daar mee proeven genomen. Eerst nam men gewone vuurpijlen, die meestal een hoogte van 200 á 300 M. bereikten. Later werden ook nog andere vuurpijlen gebruikt, die een hoogte van 900 tot 1200 M. bereikten, maar zonder gunstig resultaat. Omdat de commissie van meening was, dat de massa, die omhoog werd gevoerd, om daarboven uiteen te springen te gering was, werden later nog proeven genomen met vuurpijlen, die bommen van 8. K.G. bevatten en welke 800 M. hoog werden geslingerd.

Maar ook het resultaat hiervan was niet schitterend. Evenmin als met al de vorige proefnemingen kon men op gunstige resultaten wijzen. Vandaar dus, dat de commissie voorstelde, om de proefnemingen niet verder voort te zetten.

Het schijnt dus nu wetenschappelijk vastgesteld te zijn, dat het hagelschieten niet den minsten invloed heeft, en waar men al op gunstige resultaten heeft meenen te moeten wijzen, zal dat louter toeval geweest zijn.

(*Vragen v. d. Dag*)

Radiotelegrafie over den Atlantischen Oceaan.

De dag van 17 October, door verscheiden bladen Marconi-dag gedoopt, brengt velen te binnen den vijfden Augustus van het jaar 1858, toen de eerste Transatlantische kabel begon te werken, zoo ongeveer als nu de radiotelegrafische dienst van Marconi, tuschen Kaap Breton (Nova Scotia) en Clifden, op de westkust van Connemara, namelijk met het wisselen van telegrammen tusschen voorname personen aan weerskanten van den Atlantischen Oceaan, om malkander geluk te wenschen met het nieuwe gemeenschapsmiddel.

Onder de eerste Atlantische telegrammen van 1858 was er een van Koningin Victoria aan Buchanan, president der Vereenigde Staten, die terstond lang denzelfden weg zijn antwoord seinde.

Maar die eerste Transatlantische telegraafkabel duurde slechts van 5 Augustus tot 20 October daaraanvolgende. Na ruim zeshonderd telegrammen te hebben overgebracht, weigerde hij vrij plotseling den dienst. En het zou 1865 worden, alvorens pogingen in het werk gesteld werden, om hem het leven terug te bezorgen, door de vermaard gebleven expeditie met de Great Eastern. Die expeditie faalde en zou pas, een jaar later herhaald, eindelijk tot de zegepraal der betrokken wetenschappelijke mannen en kapitalisten voeren.

Voorgelicht door de mislukking van 1858 en spijt de stellige verklaringen van wetenschappelijk ongeluksprofeten, dat een Transatlantische draaddienst onmogelijk was, hielden Cyrus Fields c.s. vast aan hun overtuiging, dat zulk een dienst wel mogelijk was. En de geschiedenis heeft hun gelijk gegeven.

Ook de radiotelegrafische dienst van Marconi over den Atlantischen Oceaan is niet geheel nieuw. Bijkans zes jaren geleden, in December 1901, nam hij de proef met zulk een dienst, tusschen Poldhu, in Cornwallis, en St. John's op Newfoundland. Die proef bleef een proef en werd niet doorgezet, ofschoon zij geslaagd heette te wezen en gevoerd had ook tot een overeenkomst tusschen de Marconi-maatschappij en de Times.

Sedert 1901 evenwel is er op radiotelegrafisch gebied heel veel voorgevallen. Marconi en anderen hebben hun proefnemingen voortgezet, en Marconi heeft zijn stelsel verbeterd, net zoolang tot hij overtuigd raakte, dat hij een nieuwen radiotelegrafischen dienst over den Atlantischen Oceaan kon beginnen, zonder vrees voor stoornis en met alle hoop op bestendig welslagen. De tijd moet nog uitspraak doen over de vraag, of Marconi's zelfvertrouwen gewettigd is. Maar in elk geval kan de geschiedenis hem niet onthouden de verdienste van het pionierschap op radiotelegrafisch gebied over den Grooten Oceaan.

Het Marconi-station staat op een drassig kustland in Connemara, ter grootte van ongeveer driehonderd bunder in de onmiddellijke nabijheid van Clifden.

Hier is Marconi's vennootschap sedert een paar jaren aan den gang geweest met het neerzetten der noodige gebouwen en het inrichten van een groot radiotelegrafisch station,

de vraag, of het traktement van dezen funcionaris niet veel te hoog is, (de gezaghebber van Saba met een tweemaal grootere bevolking ontvangt slechts f 2400,) dan komen we nog tot het volgende verschil.

De gezaghebber van St. Eustatius ontvangt:

Aan traktement.........	f 3.000
of f 200 minder.	
Aan bureelbehoeften...	100
Aan fouragegeld.........	240
Totaal f 760 minder, of	f 3,340

De aanvangstraktementen voor de gezaghebbers van Bonaire en Aruba bedragen ook slechts f 3.000, het maximum f 4,000.

Wij behoeven onze vergelijking niet verder uit te strekken. Verleden jaar werd in verband met deze quaestie gesproken over den Advocaat-Generaal, den Griffier van het Hof, den Kantonrechter, etc. die allen slechts f 3000 traktement genieten.

Nu gevoelt toch een ieder, dat een districtmeester een lagere positie inneemt dan genoemde Heeren, om van de Gezaghebbers van Saba, Bonaire en Aruba nu maar te zwijgen. De hoogere, abnormale bezoldiging moet dus het buitenmatige werk goed maken.

Dit nu kan voor tijd en wijle geschieden, niet op den langen duur, bij hoogere geestesinspanning, niet, wanneer zooals hier, ook physieke arbeid gevorderd wordt. Een mensch heeft maar één lichaam, en al geeft men hem nog zoo veel geld, hij kan niet op twee plaatsen te gelijk wezen; ook met twee paarden komt hij er niet.

Hoezeer wij het ook goedkeuren, telkens als wij zien, dat een poging wordt aangewend om de gewone bestuursuitgaven in te krimpen: voor het districtsbeheer moet noodzakelijk meer geld worden uitgegeven. In plaats van anderhalve bezoldiging aan één districtmeester te geven en van hem meer werk te vorderen dan een enkel mensch verrichten kan, moet men er een half traktement nog bij doen en dan het geld voor drie traktementen verdeelen over drie districtmeesters. Dan eerst zal het districtsbeheer op den langen duur naar behooren kunnen worden waargenomen, en daarbij rekening gehouden worden met de belangen zoowel van den beheerder als de beheerden.

Over de verdere indeeling der drie buitendistricten en regelmatige verdeeling der werkzaamheden zullen wij later spreken, wanneer deze quaestie aan de orde komt. Reeds nu echter wenschen wij in 't publiek een oprecht woord van dank te brengen aan de plantagehouders, die ons zoo welwillend de ruimste inlichtingen verschaften.

Detacheering.

De redactie van dezen post werd in de begrooting voor het loopend jaar gewijzigd. Zooals zij thans luidt: *Kosten in verband met de opdracht van werkzaamheden aan ondergeschikte ambtenaren gedurende hun verlof in Nederland* wordt de bedoeling beter aangegeven dan met de vorige redacties het geval was.

„In het vertrouwen, dat de Raad thans termen zal mogen vinden zich met het aangevraagd crediet te vereenigen, meent ondergeteekende overigens te mogen volstaan met eene verwijzing naar hetgeen zoowel van Bestuurs- als van Regeeringswege bij dezen post is aangevoerd"

Met deze nieuwe redactie voor dezen post gaan wij natuurlijk geheel en al accoord. Herhaaldelijk hebben wij er vroeger op gewezen, dat de vorige redacties niet deugden. Het groote nut van dit crediet hangt veel af van persoonlijke medewerking der zoogenaamde gedetacheerde ambtenaren. In Nederland maakt men het hun nu juist niet zoo gemakkelijk om zich in een of anderen tak van dienst meer te ontwikkelen of beter te bekwamen. Maar een ambtenaar, die zich op de hoogte wil stellen, zal dit ook wel kunnen. Al is het groote nut van dezen post, zooals Regeering en Bestuur blijkbaar meenen, nog volstrekt niet bewezen, wij twijfelen er toch geenszins aan, of die 1000 Gulden zullen hun rente wel opbrengen ter gelegener tijde; reden waarom wij hopen, dat de Raad dezen post zal goedkeuren.

Cipier en Marktmeester.

„Art. 6. Het komt billijk voor zoowel den cipier als den marktmeester eene verbetering van positie in het vooruitzicht te stellen door aan de betrekkingen periodieke verhoogingen van de traktementen te verbinden, - wat eerstgenoemde betrekking betreft bovendien ook door eene onmiddellijke verhooging van het traktement met f 200.— 's jaars.

Ondergeteekende is toch van meening, dat vooral aan die betrekkingen, waarin de bekleeders in den regel zeer weinig kans op het verkrijgen van een beter bezoldigd ambt hebben, het vooruitzicht moet zijn geopend om na verloop van tijd in het genot van een hooger inkomen te geraken. Dit vooruitzicht zal ongetwijfeld de ambitie gaande houden en het dienstbelang bevorderen.

Ten aanzien van de onmiddellijke verhooging van het traktement van den cipier merkt ondergeteekende op, dat een inkomen van f 1000.— nominaal, of van f 900.—na aftrek van de gewone kortingen, niet langer evenredig voorkomt aan de verantwoordelijkheid aan het ambt verbonden, zoodat eene verhooging tot f 1 200. bepaald noodig wordt geacht.

De meerdere uitgaaf zal voor 1909 f 100. — bedragen, aangezien de titularis in dit jaar aanspraak op eene eerste verhooging zou verkrijgen.

Het ligt in het voornemen aan de genoemde betrekkingen vier tweejaarlijksche verhoogingen elk van f 100.— te verleenen, zoodat de titularissen een inkomen van respectievelijk f 1.600.— en f 1 400. — zullen kunnen verkrijgen. Als regel zullen zij tegen dien tijd reeds geruimen tijd in 's lands dienst zijn geweest, vermits de titularissen gewoonlijk uit andere betrekkingen in die van cipier of marktmeester overgaan.

In verband met hun diensttijd zal de marktmeester, die reeds 17 jaren dienst telt, op het maximum aanspraak kunnen maken."

Wij zijn overtuigd, dat de Raad beide verhoogingen alleszins billijk zal achten. Alleen zouden wij willen verzoeken in plaats van cipier te lezen Directeur der gevangenissen. Niemand zal den heer WIJTENBURG cipier noemen. Onder dien naam verstaat men een meer ondergeschikte betrekking in de gevangenissen en niet het hoofd van het aldaar dienstdoende personeel.

---

waar de verheven en talrijke opvangers den Atlantischen Oceaan toegewend zijn. De noodige electrisch strooming wordt voortgebracht in een zoogenaamd „power-house", waar men de ketels stookt deels met steenkolen, deels met turf, die daar, gelijk elders in het Iersche Westen, overvloedig voorkomt.

Te Clifden is geregeld gewerkt, maar vooralsnog enkel met perstelegrammen, tegen het halve tarief van gewone telegrammen (vijf stuiver het woord), welke laatste evenwel eerst binnen een groote week verzonden zullen kunnen worden. Het tarief geldt enkel voor den radiotelegrafischen dienst over den Atlantischen Oceaan. De verzenders moeten de seinkosten over land, tot aan en van de stations verderop, bijbetalen. In Noord-Amerika kunnen die onkosten, bij grooten afstand, belangrijk worden.

Dit is in het voordeel der Transatlantische kabelmaatschappijen, ondanks haar hooger tarief; en deze hebben tevens nog het voordeel van betere aansluitingen, zoowel aan de overzijde als hier te lande. Op het oogenblik kan men te Londen radiotelegrammen slechts opgeven aan één kantoor bij het Strand, daar onze postkantoren ze nog niet mogen aannemen. Dat dit tot vertraging voert, spreekt vanzelf. Het eigelijke radiotelegrafeeren (in beide richtingen) vergt nauwelijks meer tijd dan per onderzeeschen kabel.

Langs dezen kan men tegenwoordig tot veertig woorden per minuut verzenden, tegen 25 of 30 woorden per minuut langs radiotelegrafischen weg.

De opening van den radio-telegrafischen dienst heeft uiteraard ontsteltenis gebracht onder de houders van aandeelen in de kabelmaatschappijen. Zij hebben in den laatsten tijd veel verkocht, en de meeste aandeelen zijn dientengevolge gevoelig in koers gezakt. Dat er enorme geldelijke belangen hier op het spel staan, kan men gereedelijk nagaan, wanneer men weet, dat er ongeveer 20 millioen pond Sterling in vijftien Transatlantische kabels op den bodem van den Grooten Oceaan zijn vastgelegd.

Toch zouden de kabelaandeelhouders verstandig handelen door zich niet te laten verbijsteren. Er is plaats zoowel voor de oude kabeltelegrafie als voor de nieuwe radio-telegrafie.

De telegraafkabels tusschen Europa en Amerika zijn bij lange na niet met telegrammen overladen. Zij zouden er nog veel meer kunnen verzenden. Wat zulks belet, is het betrekkelijk hooge tarief. Twaalf stuivers per woord voor gewone en zes stuivers per woord voor perstelegrammen, is voor den tegenwoordigen tijd nog te hoog. Laat de onderzeesche telegraafmaatschappijen haar tarief verlagen, en zij kunnen staat maken op een flinke uitbreiding van zaken.

Boekhouden.

Dat het met het boekhouden onder de neringdoenden dikwijls treurig gesteld is, wie zal het durven ontkennen?

Van hoeveel belang de boekhoudcursussen voor den middenstand zijn, is niet te berekenen. Bepaald jammer, dat nog zoovelen dit niet kunnen of willen inzien. Evenals hun grootvader en bet-overgrootvader deden, blijven ook zij nog maar knoeien en knutselen met hun notitieboekjes, ofwel...... zij noteeren eenvoudig niets. De heer Van Waesberghe heeft het zoo raak gezegd op den 2en Bredaschen Katholiekendag. „Het geld in de toonbanklade dient voor alles: men betaalt daaruit zijn slachter, zijn bakker, zijn steenkolenhandelaar, alles wat voor het huishouden benoodigd is, contributie aan die en die vereeniging, voorkomende wissels, in één woord, alles wat men voor welk doeleinde ook te betalen heeft; des avonds wordt het groot geld wat uitgezocht en dat gaat naar binnen en vindt een veilige plaats in eene goed afgesloten kast, zijn de betalingen b. v. voor wissels grooter dan de inhoud van de toonbanklade, dan gauw naar de kast, de zak er uit gehaald en met een blij gezicht schudt men er de rijkdaalders en guldens uit tot het te betalen bedrag, en met een luchtig gemoed gaat het: zie zoo dat is weer eens achter den rug, die beer bijt niet meer.

„Wordt er een rekening betaald, dan gaat het geld met een zwierigen zwaai in de schuif en met een „bedankt voor de betaling, ik zal het uitdoen" en voldaan-teekening der rekening, neemt hij zich voor, om 's avonds ook een en ander in zijn boekje uit te doen."

„Neemt hij zich voor"...... Hoe dikwijls zal het echter niet gebeuren, zal hij zulks vergeten. En wat zal hiervan het gevolg zijn? Meestal komt hem dit te staan op het verlies van een klant, die niet ten tweeden male wil worden lastig gevallen voor een rekening, welke reeds betaald is.

Ieder kleinhandelaar moet boekhouden Art. 6—9 van het Wetboek van Koophandel leggen hem dat op, en art. 340 en 341 van het Wetboek van Strafrecht bedreigen met gevangenisstraf den gefailleerde, die geen boek gehouden heeft of zijn boeken niet in ongeschonden staat te voorschijn brengt. Intusschen, iedereen weet, dat die wetsbepalingen niet veel meer dan een wassen neus zijn.

Wanneer wij dus den middenstander willen aansporen boek te houden, dan doen wij dat niet door een bedreiging met den strafrechter, maar dan moeten wij hem wijzen op de voordeelen, welke een goede boekhouding hem geeft. Eigenbelang was en is nog steeds de sterkste prikkel tot de daad."

Vele nu zijn de voordeelen eener goede boekhouding.*)

Een correcte boekhouding vrijwaart den kleinhandelaar voor de oneerlijke handelwijzen, welke de leveraars of hunne agenten, de handelsreizigers, soms gebruiken.

Verondersteld, er komt bij u een handelsreiziger eener firma in koloniale waren. Gij bestelt een zekere hoeveelheid, maar van het opschrijven der bestelde waren, van den prijs, de voorwaarden van levering, o. a. vervoerkosten, datum van verzending, korting enz. komt niets. Wat zult gij nu doen, indien de firma meer zendt dan gij besteld hadt, indien het gezondene van minder kwaliteit is, of zoo men u de toegestane korting weigert? Er zit niets anders op dan de goederen aan te nemen. Maar hadt gij zorgvuldig uw brieven bewaard, de facturen e. d., hadt gij boek gehouden, dan waart gij sterk genoeg geweest om voor uw rechten op te komen.

Een goede boekhouding maakt het den kleinhandelaar verder mogelijk, zelf den verkoopprijs uit te rekenen. Dit moet de handelsreiziger niet voor hem doen. Deze behartigt de belangen van zijn patroon, niet die van den kleinhandelaar. Nog veel minder mag de kleinhandelaar zich uitsluitend naar de prijzen zijner concurrenten regelen: oneerlijke concurrentie is nog niemand ten zegen geweest. Maar hij moet zijn prijzen bepalen en dat kan hij, als hij maar goed boekhoudt.

Er zijn nog meer voordeelen aan een goede boekhouding verbonden.

Daardoor krijgt men een overzicht van den dagelijkschen omzet, van ontvangsten en uitgaven, vorderingen en schulden. Dat overzicht is noodig om zijn zaak te leeren kennen, daardoor worden noodelooze uitgaven voorkomen, daarin vindt men de factoren tot vergrooting van debiet.

* Deels ontleend aan *Winkeladministratie* van J. Bouwman, leeraar in het boekhouden te Amsterdam, deels uit verschillende middenstandsrapporten samengebracht door den Weleerw. Heer v. d. Biesen in het *Centrum.*

Een goede boekhouding geeft door de jaarlijksche balans een overzicht van de zaak in haar geheelen omvang en een vergelijking met de balans van het voorafgaande jaar toont aan, in hoeverre de zaak voor- of achteruitgegaan is. De bedrijfsresultaten zullen een vingerwijzing zijn om de tering naar de nering te zetten. Dat dit niet altijd gedaan wordt, bewijst het groot aantal faillissementen der laatste jaren. Iedereen kan daar in zijn omgeving voorbeelden van aanwijzen. De balans wijst aan, of een zaak op den goeden of op den verkeerden weg is; zij geeft tijdig aan, op welke wijze een zaak kan uitgebreid worden.

Een goede boekhouding stelt den kleinhandelaar in staat, om de rekeningen van zijn leveranciers op tijd te voldoen. Wanneer hij een wissel verwacht, dan kan hij door het op tijd inzenden van de rekeningen aan de klanten, voor voldoend kasgeld zorgen en behoeft hij niet tegen hoogen interest vreemd geld op te nemen.

Een ander voordeel is, dat de kleindelaar in staat gesteld wordt te beoordeelen, of maatregelen, genomen tot vermeerdering en uitbreiding van debiet, succes hebben opgeleverd. De invloed van advertenties, reclame-artikelen, vervroegde winkelsluiting kan door administratie worden gecontroleerd, waardoor de kleinhandelaar de beste wijze van reclame leert kennen en noodelooze uitgaven worden voorkomen. Hoeveel dat in den tegenwoordigen tijd waard is, kan iedereen op zijn vingers natellen.

Een goede boekhouding zal er voor zorgen, dat de kleinhandelaar niet te veel bedrijfskapitaal gebruikt. Nu zal misschien iemand zeggen: hoe meer kapitaal, hoe meer winst men maken zal, dus, hoe meer geld men in zijn zaak steekt, hoe beter. Dit is echter minder juist. Die zaken zijn de beste, waar de grootst mogelijke winst wordt behaald met het kleinst mogelijke bedrijfskapitaal.

Een niet te onderschatten voordeel is verder, dat een deugdelijke boekhouding crediet bezorgt. Bij een goede administratie kan men gemakkelijker en op voordeeliger voorwaarden geld krijgen; men behoeft zich dan niet, aan handen en voeten gebonden, in de armen te werpen van geldschieters, alias woekeraars, waardoor zoo menig middenstander in onzen tijd naar den kelder gaat.

Een goede boekhouding kan nog het middel zijn om faillissement te voorkomen. Art. 213 van de faillissementwet bepaalt, dat de schuldenaar, die voorziet, dat hij zijn ter invordering aangeboden schulden niet zal kunnen betalen, surséance of uitstel van betaling kan krijgen, wanneer hij aantoont, dat er vooruitzicht bestaat, dat hij na verloop van eenigen tijd doch binnen anderhalf jaar, aan zijn verplichtingen zal kunnen voldoen. Nu bestaat er voor zoo iemand maar één middel, om zulks aan te toonen, en dat is een volledige boekhouding. Heeft hij hiervoor gezorgd, dan kan hij een faillissement ontloopen. Wij willen bij dit punt een weinig langer vertoeven.

Het aantal faillissementen is de laatste jaren ontzaglijk. Een der voornaamste oorzaken hiervan is, vooral onder den Middenstand, volstrekt geene of een slechte boekhouding. Wij zullen hierover echter heenstappen, om eerst een paar andere gevallen te behandelen, welke in nauwer verband staan tot bovengenoemd artikel der Faillissementswet, wanneer er nl. vooruitzicht bestaat, dat de handelaar, ofschoon op het oogenblik insolvent, later in staat zal wezen, zijn schulden te betalen.

Een der oorzaken, dat de betalingen moeten gestaakt worden, is, wanneer een zaak plotseling begint te floreeren. „Hoe vreemd het voor den leek klinken moge", zegt Ant. Akkerhuys in zijn rapport over Faillissement en Surséance van betaling, uitgebracht op het Nationaal Congres voor den Handeldrijvenden Middenstand te Rotterdam in 1903, „toch is het waar, dat tijdelijke staking van betaling een gevolg kan zijn van zelfs onverwachten bloei". De voorraad moet worden uitgebreid, er moet langer crediet verleend worden aan de klanten, wat tot onvermijdelijk gevolg heeft, dat de inkomende wissels niet op tijd kunnen betaald worden.

Een ander geval. Iemand heeft een flinke zaak, hij is uitstekend vakman, houdt er een degelijke administratie op na, kortom, alles gaat goed, tot opeens een zijner grootste debiteuren failliet gaat. Belangrijke wissels, welke op hem in omloop waren, komen nu onbetaald terug, met het gevolg dat ook hij momenteel zijn betalingen moet staken.

In beide gevallen staat voor den eerlijken handelaar de weg open, om uitstel van betaling te bekomen.

Rest ons nog aan te toonen, hoe zij ook voor een faillissement vrijwaart, zonder dat men genoodzaakt is tot surséance van betaling zijn toevlucht te nemen. Hoevelen zijn er niet ten gronde gegaan door een slordige administratie! Zij kenden hunne verdiensten niet, zetten de tering niet naar hun nering, zoodat hun nering de tering kreeg. Anderen namen te hoog crediet; werden de sommen opgevraagd, dan konden zij niet betalen. Hadden zij boekgehouden, dan hadden zij hun kracht gekend en zich voor een faillissement kunnen vrij waren. Jammer is het, dat nog zoo weinigen hiervan overtuigd zijn. Want het aantal faillissementen neemt met den dag toe.

Volgens de officieele statistieken werden er in Duitschland in het jaar 1881 niet minder dan 6222 faillissementen uitgesproken, in 1891 waren het er 8950 en in 1901 was het gestegen tot 10,569. In ons land hetzelfde verschijnsel. In het jaar 1900 werden hier ruim 1100 faillissementen uitgesproken, in 1905 was dit getal gestegen tot 1529, in 1906 klom het tot 1664. De meeste slachtoffers behooren tot den middenstand. Van de 1100 faillissementen in 1900 kwamen er 700 voor onder kleinhandelaars en klein-industrieelen. Hetzelfde geval doet zich andere jaren voor. Zoo zijn er in de maand Januari van dit jaar reeds een 60 á 70 tal middenstanders failliet gegaan. Duidelijk blijkt dus, dat dit alles niet alleen moet toegeschreven worden aan duur geld, slechte tijden e. d., maar dat de voornaamste oorzaak moet gezocht worden in onvoldoende boekhouding.

Een goede boekhouding voorkomt verder te hooge belastingen. Ge wordt b. v. naar uw meening te hoog aangeslagen in de Bedrijfsbelasting. Ge beklaagt u hierover bij den ambtenaar. Geef mij cijfers, zegt deze, en ik zal uwe bezwaren onderzoeken. Zonder boekhouding kunt gij die cijfers niet verschaffen, de aanslag wordt gehandhaafd, en mokkend over den druk der belastingen betaalt gij jaar in jaar uit te veel. Maar aan wien de schuld? Aan u alleen. Hadt ge goed boekgehouden, dan was het wat anders geweest, dan hadt ge de inkomsten met de boeken kunnen aantoonen.

Een goede boekhouding vermeerdert het debiet, omdat vele zaken klanten verliezen door onvoldoende administratie, waardoor rekeningen te laat worden ingeleverd, orders verkeerd worden geboekt, betalingen niet worden afgeboekt, enz. Gij oefent controle uit op het personeel en spoort het aan tot accuraat opnemen en uitvoeren der orders en bezorgt den koopman een groot voordeel, als hij zijn zaak wil verkoopen of door associatie wil uitbreiden.

Een paar voorbeelden.

A. koopt bij een koopman voor 20 gld. goederen; aan boekhouden doet deze niet. Na verloop van een maand zendt hij A. de rekening, doch deze weigert het bedrag te voldoen, voorgevend, dat hij contant betaald heeft. Heeft de klant nu inderdaad niet contant betaald, dan kan de koopman zulks zonder boekhouding niet bewijzen; heeft hij wel betaald, dan is het zeker, dat de zaak een klant verliest.

Iemand wil zijn zaak verkoopen. Hoe wil zoo iemand de productiviteit ervan juist bepalen, hoe kan hij in 't bijzonder de comercieele waarde, d. w. z. de kapitaalwaarde voor de handelsrelaties berekenen zonder behulp eener volledige boekhouding? Heeft hij integendeel goed boekgehouden, dan kan hij natuurlijk veel voordeeliger voorwaarden verkrijgen.

Een goede boekhouding is ten slotte een plicht tegenover vrouw en kinderen. Zonder boekhouding heeft de eigenaar zelf geen juist overzicht over zijn zaak. Maar wat zal het zijn, als de eigenaar plotseling ziek wordt. Nog erger bij overlijden. Dan kan volstrekt geen controle meer uitgeoefend worden. Dat groote financieele schade hiervan het gevolg kan zijn, springt op het eerste gezicht in het oog.

Moeten de middenstanders nu een handboek voor het boekhouden gaan bestellen? Neen, volstrekt niet. De praktijk immers heeft, hier en elders bewezen, dat dit de ware weg niet is. Daardoor hebben velen hun administratie nog meer in de war gebracht. Het eenige afdoende middel tot verbetering is het volgen van een cursus in het boekhouden.

Het R. K. Onderwijs heeft reeds de beschikking over een gediplomeerd Leeraar in het boekhouden en handelsrekenen. Het Openbaar Onderwijs schijnt dit goede voorbeeld te zullen navolgen. In de nieuwe Begrooting werden f 300 uitgetrokken voor het openen van een cursus in het boekhouden. Wij lezen daaromtrent in den Toelichtenden staat:

„Het Bestuur meent in eene gevoelde behoefte te moeten voorzien door eene gelegenheid te openen,

waar men zich in het boekhouden zal kunnen bekwamen. Deze cursus zal in de eerste plaats ten vervolge van het onderwijs, dat in de hoogste klasse van de Hendrikschool wordt gegeven, kunnen strekken.

Met een bedrag van f 300.— 's jaars meent het Bestuur in de zaak te kunnen voorzien."

Van harte juichen wij dit plan toe, en twijfelen geen oogenblik, of het zal zeer veel succes hebben. Wanneer de jongelieden, die zich voor den handelsstand bekwamen, een flinken cursus in het boekhouden doormaken, zal dit zeer zeker den handel ten goede komen.

Ambachtsschool.

„In zooverre op het verleden jaar gedaan voorstel tot subsidieering van ambachtsonderwijs terugkomend wordt thans voorgesteld een bedrag van f 300.— beschikbaar te stellen, ten einde een theoretischen cursus in het teekenen en rekenen te openen.

Deze cursus, op zich zelf gewenscht, zal tevens als voorbereiding tot het meer directe ambachtsonderwijs kunnen strekken.

De cursus zal aansluiten bij het geleerde in de hoogste klasse van de openbare school voor elementair onderwijs."

Naar aanleiding van het plan tot oprichting eener ambachtsschool, welk plan verleden jaar in den toelichtenden staat der Begrooting werd medegedeeld, hebben wij in dit blad een paar artikelen over dit onderwerp geschreven. Een vergelijking met wat wij toen mededeelden zal doen zien, dat wij van de uitvoering van dezen nieuwen post zeer veel heil verwachten, en een theoretischen cursus in teekenen en rekenen, geheel en al en uitsluitend met betrekking tot de verschille de ambachten, het eenige oordeelden, wat voorloopig tot hoogere ontwikkeling der ambachten gedaan kan worden.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Vaarwel!

De Zeereerw. Heer Pastoor C. F. Smitz zal per *Prins Maurits* naar Nederland vertrekken, om als afgevaardigde der Eerw. Paters Dominikanen der Missie van Curaçao het Proviciaal Kapittel aldaar bij te wonen.

Wij wenschen ZZEerw. een voorspoedige reis en behouden aankomst in het Moederland.

* * *

Met dezelfde boot zal ook de Jongeheer J. v. d. Veen Zeppenfeldt naar Nederland gaan om zijn studiën te voltooien aan het St. Dominicus-College te Nijmegen.

Wij wenschen hem gezondheid en kracht en het volledigste succes.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen het vaarplan der *Red „D"* booten voor het volgend kwartaal.

P. A. P.

Da's zooveel als PAP. En dat is het ook. P. A. P. is het merk van zuiver, versterkend, gezond kindervoedsel, bestaande enkel en alleen uit zeer fijn gemalen en goed gezeefd meel van Curaçaosche Kleine Maís. De Heer J. E. v. d. Meulen heeft op de Plantage *Ascencion* een afzonderlijke inrichting om de Cur. Kl. Mais zoo zuiver, zoo fijn, zoo zindelijk mogelijk te vermalen.

Wij zijn overtuigd, dat dit uitstekend kindervoedsel wezen moet, en durven het een ieder veilig aan te bevelen.

In dank ontvingen wij een monsterpakje. Wij weten echter niet, of het in de bedoeling ligt dergelijke pakjes ook voor export in den handel te brengen. De Curaçaosche Mais staat bekend zeer krachtige bestanddeelen te bezitten en zal dus wel aftrek vinden. Maar, als men zoo iets wil beginnen, moet men zorgen voor attesten van Doktoren, voor soliede en sierlijke verpakking en reclame.

Koloniale Raad.

De Zitting van den Kol. Raad op Woensdag ll. werd slechts door 9 leden bijgewoond, terwijl het toch bekend was, dat de Raad onmiddelijk na de publieke vergadering zich in de Afdeelingen zou terugtrekken om zeer belangrijke zaken te bespreken. Afwezig waren de Heeren Ed. S. Lansberg, A. G. Statius Muller, Edwin Senior en J. Sutherland.

Nadat de notulen der vorige vergadering waren goedgekeurd, deed de Voorzitter mededeeling van het ingekomen bericht van den Gouverneur, dat de Gouvernementssecretaris, de Heer J. F. Haayen, tevens Griffier bij den Raad om gezondheidsredenen verlof naar Nederland had aangevraagd; hetwelk hem gegeven was. De Heer H. Statius Muller was als zijn opvolger benoemd.

De Voorzitter sprak een woord van geluk tot den nieuw benoemden Griffier, maar tevens ook van leedwezen over het vertrek van den Heer Haayen, nu dit om gezondheidsredenen moest geschieden. de Heer Mordy Maduro wenschte den vertrekkende een algeheel en spoedig herstel.

De Heer H. Statius Muller bracht met een enkel woord dank voor den gelukwensch van den Voorzitter ontvangen.

Nu stelt de Voorzitter den leden voor de nieuw ingediende Begrooting naar de Afdeelingen te verzenden. Daartoe wordt besloten.

Ingekomen was nog een brief van den Heer J. J. Debrot, waarin den Raad bericht wordt, dat genoemde Heer een schrijven heeft gericht aan den Gouverneur om te verzoeken voor zijn schepen, die geregeld van slachtbaai naar Curaçao en vice versa den reis maken dezelfde faciliteiten te willen verleenen als aan de kustvaarders werd toegekend. De Heer Debrot verzoekt den Raad zijn request aan het Bestuur wel te willen ondersteunen.

Deze brief zal aan de leden worden rondgestuurd.

Niets meer aan de orde zijnde werd de vergadering gesloten.

Marine.

H. M. pantserdekschip „Utrecht" wordt bestemd om H. M. „Gelderland" als stationsschip in West-Indië te gaan vervangen.

Het groot belang der Maiscultuur voor onze Kolonie.

Wij komen nog eens uitvoerig terug op ons gezegde aver de maiscultuur in ons nummer van 14 dagen geleden. Zou er geen enkele verbetering te brengen zijn in de cultuur? Velen beseffen niet, dat het hier een levenskwestie geldt voor de meerderheid onzer bevolking. Heeft men wel eens ooit nagedacht, wat een goede maisoogst voor onze eilanden te beduiden heeft? Wat het zeggen wil, wanneer die oogst mislukt? Wij, stadsbewoners, zien en begrijpen zoo weinig, wat daar in de buitendistrikten en op de eilanden omgaat.

Het laatste Koloniaal Verslag wijst uit, dat op 1 Januari 1907 de bevolking

van Curaçao bedroeg	30.401	inwoners
van Aruba „	9.700	„
van Bonaire „	6 102	„
Totaal	46.203	inwoners

voor de drie Benedenwindsche eilanden.

Hiervan hielden alleen in het Stadsdistrict van Curaçao en op beide hoofdplaatsen dezer eilanden hun verblijf:

Op Curaçao	13.836
op Aruba	1.708
op Bonaire	589
Totaal	16.133 inwoners.

Behoudens enkele planters, die ook in de stad hun woning hebben, heeft geen der bewoners van het stadsgedeelte van Curaçao direct iets met den landbouw uit te staan. Van de bevolking van Oranjestad en Kralendijk willen wij gemakshalve dit eveneens veronderstellen, ofschoon men gerust mag aannemen, dat de helft hunner ook den akker bebouwt. Er blijven dus 46.203 — 16.133 = 30.070 bewoners of bijna het ⅔ deel der bevolking dezer 3 eilanden over, die geheel of gedeeltelijk van maisoogst afhankelijk is.

Bij een goed oogstjaar voeden zich die 30 000 menschen met mais en andere voortbrengselen van hun eigen grond. Stellen wij, om een berekening te kunnen maken, dat verbruik zoo matig mogelijk bv. per hoofd op 5 cts. daags. Dat is zeker te weinig. Want alléén aan mais kan men een volwassen persoon best op één kan mais per dag schatten. Dat was oudtijds ook het dagelijksch rantsoen van een slaaf en is ook nu nog op vele plantages de toelage boven het dagloon. Eén kan mais vertegenwoordigt reeds een waarde van 8 tot 10 cts. Met die 5 cts tot maatstaf komt men dus per jaar op het aanzienlijk bedrag van 5×365×30.000=547.500 gld. voor het jaarlijksch verbruik van mais voor het landbouwend deel der bevolking. Doch ook iedereen weet, dat sinds jaar en dag de buiten bevolking vruchten en groenten naar de stad brengen, al zouden de nieuw gepubliceerde marktberichten doen gelooven, dat dit eerst in den laatsten tijd geschiedde. Het is dus duidelijk, dat de stadsbewoners en der hoofdplaatsen, m. a w. die 16 133 menschen, al bebouwen zij zelf den akker niet, toch als verbruikers van de voortbrengselen van onzen kolonialen landbouw kunnen aangemerkt worden. Berekent men dit verbruik eveneens zoo matig mogelijk nl. op 2½ cts per 2 personen, dan beloopt dit nog de kapitale som van 16 233×2.5×365=73.600 gld. Het totale verbruik door onze geheele bevolking bedraagt dan 547 500+73.600 = 621.100 gld. Voegt men hier nog bij, wat onze koloni aan voeder in den vorm van mais en maisstokken, gras en hooi oplevert, naar ruwe schatting een vermoedelijke waarde van minstens 25.000 gld., dan verkrijgt men een bedrag van bijna 650.000 gld dat te beschouwen is als de opbrengst van een goed oogstjaar. Bij overvloedige regenjaren gebeurt het soms, dat een planter een oogst binnenhaalt, die voor twee jaar in zijn behoeften voorziet. Daar staat echter tegenover, dat bij een middelmatigen oogst de opbrengst voor slechts 9 maanden toereikend is. Als gemiddeld cijfer voor een goed jaar kunnen wij dus een minimum waarde schatten van 5 ton.

Nu zullen velen wel ten hoogsten verbaasd staan over dit ongeloofelijk hoog bedrag. Maar dat komt, omdat men nooit er zich rekenschap van gegeven heeft. Doch dat is nog geen reden, om dit bedrag in twijfel te trekken.

Plaatst hier tegenover een jaar, dat de oogst geheel of gedeeltelijk mislukt. De eigen grond heeft niet opgeleverd, wat men voor zijn onderhoud noodig had. Alle verdiensten, op welke wijze ook verkregen, moeten nu aangewend om voedsel te *koopen*. De meesten moeten zich nu met minder dan 5 cts. daags behelpen, maar lijden zoodoende ook dagen achtereen gebrek en honger. Dat is ook tevens de eenvoudige oplossing van een moeilijkheid, die men tegen onze becijfering kan brengen, dat nl. in een jaar van misoogst bij lange na niet tot een bedrag van een half millioen aan mais en meel uit Amerika wordt ingevoerd. De armoede is oorzaak, dat niet ieder zijn nooddruft kan nemen. Het huishouden wordt op rantsoen gesteld. Het enorme nadeel, dat in zulk een jaar onze kolonie lijdt aan sterfte van groot en klein vee, hierbijgevoegd, dan kan men zonder overdrijving een jaar van wanoogst op onze eilanden als schadepost van een half millioen *minstens* boeken.

Zoolang deze of gene vindingrijke geest nog niet iets anders in de plaats gesteld heeft voor de bevolking der buitendistricten en der eilanden, om in haar onderhoud te voorzien, blijft de maiscultuur een noodzakelijk en onontbeerlijk levensmiddel voor de meerderheid.— Daar rust dus eene groote zedelijke verplichting op ons Koloniaal Bestuur, geschikte middelen aan te wenden om deze cultuur te verbeteren en vóór alle andere proeven op landbouwkundig gebied te trachten de maisoogsten meer algemeen te verzekeren.

Uitvoer.

Het vierde kwartaal van het vorige jaar was maar erg slapjes. Uitgevoerd werd

van	ter waarde van
Curacao	f 94,959,
waarvan aan *hoeden*	f 67.131.
Aruba	f 59,988.47½
Bonaire	f 24,138 44½
St. Martin	f 15,549.71½
St. Eustatius	f 2,977.45
Saba	f 959.53½

De uitvoer gedurende het geheele jaar 1907 vertegenwoordigde

van	een waarde van
Curaçao	f 432,959, waar-
van alleen aan *hoeden*	f 329,413.
Aruba	f 452,296.80½
Bonaire	f 146,462.38
St. Martin	f 41,975.30
St. Eustatius	f 13,332.88
Saba	f 8,221,43½

Of we vooruit of achteruit zijn gegaan? Men oordeele.

Van Curaçao werd uitgevoerd ter waarde van

	1904.	1905.	1906.	1907.
	f 349,122.	f 460,935.	f 493,103.	f 432,959.
Van Aruba				
	f386,612.	468,810.	f408,747.	f452,296.80½.
Van Bonaire				
	f 101.837.	f 109.345.	f 92,592.	f 146.462.38.
Van St. Martin				
	f 4,969.	f 28,744.	f 27,454.	f 41,975.30.
Van St. Eustatius.				
	f 14,588.	f 11,683.	f 7,790.	f 13,332.88.
Van Saba.				
	f 3.894.	f4,127.	f 4,330.	f8,221.43½.

Muziek.

Woensdag a. s. om half acht muziekuitvoering door de kapel van het garnizoen in het Wilhelmina-paviljoen, Molenplein, Overzijde.

1. Standartenträger, marsch ....Fahrbach.
2. Die Amazone, ouverture............Kiesler.
3. Souviens toi, valse............E. Waldteufel.
4. Reitres et Sorcléres, fant. (1 uitv.)...........................E. Rouse.
5. The Great American Favovorite, march.....................P. de Ville.
6. Fantaisie sur „Faust"......Gounod.
7. Joyeux Ebats, polka pour piston.............................. Kessels.
8. Te adoro, danza...,...............J. Campos.

BONAIRE.

10 Maart.

Deze week zijn tal van menschen op Bonaire leelijk teruggesteld geworden. Heden bracht een bark *de mail voor Aruba bestemd*, hier aan. Zeer waarschijnlijk is de onze op Aruba terecht gekomen. Ook daar dus een groote teleurstelling. Voor de koopui kan zulk een vergissing tot veel schade aanleiding geven. Het is te hopen, dat dergelijke vergissingen tot de allerhoogste uitzonderingen zullen blijven behooren. Maar allons, vergissen is menschelijk!

Nederland.

Kamerontbinding?

Wat de samenstelling van het nieuwe ministerie betreft, is het Kabinet zeer stellig rechts. Alle twijfel acht *De Standaard* ongeoorloofd.

„Alleen maar, het kan en zal niet zijn een Kabinet van Rechts in normalen zin. Het springt in, om tot Juni 1909, met een meerderheid in de Tweede Kamer tegen zich, het bewind te voeren.

Het zal daarom te mijden hebben wat regelrecht op een conflict zou aansturen.

Angstig te mijden heeft het een conflict niet, maar het zal wel doen 't er niet op toe te leggen.

Wat sommigen verlangd hadden, dat het nieuwe Kabinet reeds aanstonds tot Kamerontbinding zou overgaan, zou stellig verkeerd zijn geweest. Het land heeft behoefte aan rust. Al zou dan ook op zichzelf zulk een Kamerontbinding, ook o. i., niet inconstitutioneel zijn geweest, ze zou opnieuw onrust in de gemoederen hebben verwekt en daarmee zich zelve hebben geoordeeld.

Diezelfde gedachte nu moet er toe leiden, om ook daarna geen conflict te zoeken. Komt 't doordien Links het uitlokt, dan mag het aanvaard, maar dan met het odium niet voor Rechts, dat het niet zocht, maar voor Links dat er toe dreef."

Niet zonder beteekenis is het oordeel van *De Nederlander*, partijorgaan der christelijk-Historischen. En dat is onverdeeld gunstig. Het blad spreekt blijdschap uit over de optreding van het nieuwe Kabinet. Al wil het blad niet ontkennen, dat het afgetreden ministerie over het algemeen naar rechtvaardigheid heeft gestreefd, toch heeft het in de eerste plaats fiasco gemaakt op defensiegebied, doordat Oorlog in een uiterst valsche positie verkeerde. Dan ook was de linkerzijde eigenlijk alleen saamgebonden door anti-Kuyperianisme. En op „anti-Kuyperianisme" kan geen Kabinet een program bouwen.

„Wij komen thans weer in den natuurlijken koers. Aan het getal wie over 50 plus 1 stemmen beschikken kan, om daaraan het recht vast te knoopen tot vorming van een Kabinet, is gelukkig een einde gekomen. Evenmin als op een getalsmeerderheid, zal het Kabinet kunnen steunen op partijen, in den zin alsof deze het recht hadden en geroepen zijn haar Kabinet te formeeren.

Toch zal het Kabinet dat nu optreedt, blijkens zijn samenstelling, vermoedelijk kunnen rekenen op den steun eener meerderheid in de Kamer, ook indien het met een eigen program voor den dag komt, mits het zich van noodeloos prikkelen onthoudt. De tegenstelling tusschen rechts en links is, ook blijkens de jongste ervaringen, op wetgevend

terrein niet zóó scherp, dat zonder terzijde-stelling van eigen beginsel, botsingen niet waren te vermijden. De taak van een Koninklijk Kabinet, gelijk onze grondwet wil, is niet de spreekbuis te zijn van de partijen-meerderheid, maar 's Lands zaked in goede richting te sturen, en wel zóó, dat de meerderheid der Kamer het kan steunen. Eerst wanneer blijkt, dat ook een Kabinet van rechts met deze Kamer geen arbeid verrichten kan, zou een andere oplossing moeten worden beproefd."

De *Nederlander* deelt nog mede, dat de minister van Buitenlandsche Zaken tot de christelijk-historische partij behoort, en besluit met den wensch, dat het Kabinet lang leve, opdat eindelijk ook eens iets tot stand gebracht worde van al hetgeen reeds zoo lang ons beloofd en zelfs aangeboden is.

Buitenland.

Rome.

(VERVOLG.

Wie onwillekeurig dit „plan de campagne" verklapt heeft? De socialistische leider en woordvoerder Enrico Ferri. Met zijn bekende loslippigheid verried deze praatbaas het weloverlegde plan toen hij dezer dagen zich liet interviewen naar aanleiding van zijn voorgenomen rondreis door Zuid-Amerika. Want zooals ik reeds meldde, gaat Ferri inderdaad een tournée van 9 maanden in Amerika maken, om daar het „licht" der sociaaldemocratische „vrijheid" te outsteken? Pardon, heel zijn partij, zijn lijfblad de „Avanti", zijn wetenschappelijke en politieke werkzaamheid, zijn [tusschen haakjes erg verloopen] practijk aan de balie, laat deze staatsman-professor-redacteur-advocaat kalmpjes 9 maanden in den steek, om volgens zijn eigen verbazend-openhartige bekentenis, als wandelredenaar in Zuid-Amerika zijn berooide financiën ietwat te herstellen. Daarom liet hij zich aanwerven door een impresario en verbond hij zich tot het afsteken van 200 conferenties over alles en nog wat: literatuur, kunst, criminologie, muziek enz. enz., terwijl hij voor elke conferentie honderd dollar als honorarium zal genieten, plus vrije reis- en verblijfkosten, zoowel voor hemzelf als voor zijn huisgezin.

Is dat geen mooi zaakje? Negen maanden lang de kost voor het eten; met zijn familie een gezonde en gezellige reis over den Oceaan, zich door het om sensatie verlegen Amerikaansche publiek laten bewonderen en toejuichen; en dan nog 200 maal 100 dollars = de ronde som van 100.000 lire mee naar huis brengen. Neen, de groote en edele volksviend Enrico Ferri, die met gloeiende welsprekendheid zoo dikwijls aan „het uitgehongerde en vertrapte proletariaat" gouden bergen beloofde, hij verwaarloost toch ook voor zichzelf de gouden bergen niet. Zijn arme landgenooten, die niets anders hebben dan een spa voor hun vereelte handen, gaan als goudgravers naar Callifornië, maar deze gelukzoekers komen er doorgaans van ellende om. Hij echter heeft genoeg aan zijn grooten mond, die hem bij voorbaat — want alles werd door den slimmen advocaat vooruit schriftelijk overeengekomen — de 100.000 lire verzekert.

Doch keeren we nu tot Ferri's interview en het verklapte partijgeheim terug. De socialistische leider verklaarde dan ongeveer als volgt aan den verslaggever van het liberale blad „Stampa" te Turijn.

Tot 1909, in welk jaar de verkiezingstermijn der tegenwoordige afgevaardigden verstreken is en daarom nieuwe algemeene verkiezingen moeten plaats hebben, tot aanstaande voorjaar dus staat de wagen van het politieke leven hier nagenoeg stil. Wat zullen de nieuwe verkiezingen ons brengen? Hoogstwaarschijnlijk met een bestendiging van het thans zittend Kabinet. Want de premier Gioliti is moreel en physiek moede, evenals men hem algemeen moede is. Ook geen bestendiging der conservatief-liberale meerderheid, die met Giolitti staat of valt. Nog minder een bewind in clericale richting, wat de Koning absoluut niet zou willen. Blijft derhalve niets over dan een vooruitstrevend Kabinet van radicaal-socialistische richting, hetwelk met beslistheid een anti-clericale politiek inluiden zal. Daarom — zoo gaf Ferri uitdrukkelijk te verstaan—voorzie ik, evenals een sterrekundige eene zonsverduistering voorspellen kan (fraaie, maar niet erg vleiende beeldspraak!), dat wij in Italié, naar het voorbeeld van Frankrijk, spoedig een anti-clericaal „réveil" zullen beleven, en dat ten onzent een Regeering aan het roer zal komen naar het type Clémenceau—Briand.....

Natuurlijk voorziet Ferri ook, maar hij is...... bescheiden genoeg dit te verzwijgen. dat de rol van Briand, om het socialisch element in de nieuwe Regeering te vertegenwoordigen, hemzelf te beurt vallen moet. Wien anders zou die rol toekomen dan hem, den grooten partijleider en organisator? Wellicht is het ook wel hierom, dat hij zich tijdelijk van het politieke strijdperk terugtrekkend zijne, juist in de partij niet weinige, tegenstrevers voorloopig laat betijen. Want de sociaal-democratie in Italië zou haar waren aard verloochenen, als zij onderling niet werd verscheurd door haat en afgunst van hare voormannen. Zoodat ook Enrico Ferri voortdurend te kampen heeft met verguizing en smaad zijner eigen partijgenooten, waarbij vergeleken onze Pieter Jelles nog de wittebroodsweken doormaakt — ik bedoel niet met zijn „tweede vrouw" in Zwitserland —doch met de wegens haar vredelievende zachtzinnigheid overbekende sociaal-democratische partij in Nederland.

Welnu, de Maartsche buien dezer, oppositie zullen lang voorbij en zelfs vergeten zijn, na 9 maanden van Ferri's oponthoud in den verren vreemde. Straks, wanneer de algemeene verkiezingen naderen en de hitte van den strijd een populairen aanvoerder onmisbaar noodig maakt, dan keert hij triumfantelijk, met de versch gewonnen lauweren op het hoofd, terug uit Amerika en verschijnt hij weer op het staatkundig tooneel als „de redder des vaderlands". Voorwaar, dan is niemand anders dan hij de aangewezen man, om in het ministerieele Kabinet namens de sociaal-democratische partij zitting te nemen en hare, „vrijmakende beginselen" op de wetgeving te helpen toepassen.

Wat vanzelf spreekt: allereerst door een totale ontkerstening van het onderwijs, te beginnen met een volstrekte uitbanning van iederen godsdienstigen factor uit de school. Op die manier wordt immers de jeugd zoo spoedig en ruim mogelijk voor „de partij" gerecruteerd. En geldt dit, bij al haar politieke kopstukken, niet als het toppunt, ja de eigenlijke samenvatting van sociaal-democratische wijsheid ?

Nu blijft alleen maar de vraag: of aanstaande jaar de politieke „zonsverduistering", die Ferri van zijn hooge sterrenwacht heeft aangekondigd, inderdaad komen zal? Want dat alsdan onmiddellijk de schoolstrijd zou ontbranden, wordt door niemand betwijfeld.

De pessimisten nemen de juistheid zijner voorspelling aan. Reeds hangen zij, alsof de profetenmantel niet van Elias, maar van Jeremias op hen ware neergedaald, een somber tafereel op van de naaste toekomst hier te lande. Gelukkig echter ligt doorgaans tusschen ongeluksprofetieën en hare verwezenlijking nog een verre afstand.

Derhalve laat ons voorloopig nog niet den schrik om het hart slaan. Maar na het rommelen van een naderend onweer te hebben gehoord, zullen wij als kalme weerkundigen nu onze aandacht vestigen op de gunstige verschijnselen, die veel eer wijzen naar zuivering en opklaring der politieke atmosfeer.

Advertentien.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1sten **September 1906** t|m **31 Maart 1907** onder

N°. 3905 W t|m **N° 1082 X**

zal plaats hebben op DONDERDAG den 26sten Maart a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 11[den]. Maart 1908

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Drukker:

ALFREDO F SINTIAGO

Moses S. L. Maduro en Echtgenoote

hebben het genoegen hierbij kennis te geven, dat de voltrekking van het huwelijk van hunne dochter

Rebecca

met den Heer

Salomon Mordy: L. Maduro

plaats zal hebben op Woensdag den 25 dezer.

Curaçao, 12 Maart 1908.

Receptie om 8 1|2 ure des avonds ten hunnent, Concordia Plein.

„Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid."

Ondergeteekenden hebben hierbij de eer aan het Publiek in het algemeen en aan den Handel in het bijzonder bekend te maken, dat op de Algemeene Vergadering der Vereeniging, gehouden den 2den dezer, de Heer J. C. de Pool herkozen is als Beheerder der Alpargateria Cooperativa, met bijbehoorenden verkoop van benoodigdheden voor het Schoenmakersbedrijf, en van de Inrichting tot het maken van sigaretten „Flor de Habana"; alsmede, dat genoemde Heer voor het loopende jaar gekozen werd om het beheer over de „Curaçaosche Touwslagerij de Ruyter" waar te nemen.

Namens het Bestuur

Charles V. Lieder
President.

Johan A. Dania
Secretaris.

Jacob, C. de Pool

heeft de eer aan het Publiek en den Handel mede te deelen, dat hij voort zal gaan ook gedurende dit jaar op te treden als Beheerder der verschillende takken van Nijverheid en Handel der „Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid", zooals door deze Vereeniging werd bekend gemaakt.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia	Philad.	Marcb.
Vertrekt van NEW-YORK............	Mrt. 14	Mrt. 21	Mrt. 28	April 4	Apr. 11	Apr. 18
Komt aan te SAN JUAN............	19		April 2		16	
Vertrekt van „	20		3		17	
Doet CURAÇAO aan............	22		5		19	
Komt aan te LA GUAIRA............	23	28	6	11	20	25
Vertrekt van „	25	30	8	13	22	27
Komt aan te PTO. CABELLO............	26		9		23	
Vertrekt van „	27		10		24	
Komt aan te CURAÇAO............	28	31	11	14	25	28
Vertrekt van „	29	April 6	12	20	26	Mei 4
Doet LA GUAIRA aan............	30		13		27	
„ PONCE „		8				
„ SAN JUAN „	April 1		15		29	
Komt aan te NEW-YORK............	6	14	20	27	Mei 10	11

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb
Vertrekt van CURAÇAO	Mrt. 23	Mrt. 31	Apr. 6	Apr. 14	Apr. 20	Apr. 28
Komt aan te MARACAIBO............	24	Apr. 1	7	15	21	29
Vertrekt van „	27	4	10	18	24	Mei 2
Komt aan te CURAÇAO............	28	5	11	19	25	3